

ляції за кольором, формою та значимістю.

Використана література:

1. Соссюр Ф. Курс общей лингвистики : посібник. Москва: Видавничий дім «Ліброкорм», 1933. 387с.
2. Березин Ф. М. История лингвистических учений: науч. посібник. Москва: Академія, 1984. 189с.
3. Залевская А.А. Слово в лексиконе человека: Психолінгвістическое исследование: монографія. Воронеж: Воронежский университет, 1990, 205с.

Колос Юлія Зіновіївна

к. пед. н., доцент кафедри
загального мовознавства та іноземних мов
Національного університету «Полтавська
політехніка імені Юрія Кондратюка»

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ТЕРМІНІВ АНГЛОМОВНИХ ІНСТРУКЦІЙ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Жанр інструкції відіграє провідну роль у міжкультурній комунікації в професійній сфері, зокрема, в галузі науки та техніки. Однією із характерних особливостей інструкції є її насиченість термінологічною лексиною. Переклад саме цих одиниць викликає найбільші труднощі. Нами було проаналізовано тексти англійських інструкцій: медичних з використанням резорбуючої колагенової мембрани для стоматологічної хірургії та інструкції з експлуатації кондиціонера повітря, а також їхні переклади на українську мову.

В. І. Карабан визначає такі способи перекладу лексичних одиниць: за допомогою словникових відповідників, вибору варіантного відповідника неоднозначних слів, транскодування, калькування, контекстуальна заміна, смисловий розвиток, антонімічний описовий переклад [1, С. 279–299].

Прикладами **одноквівалентних** термінів, віднайдених нами у текстах інструкцій є: *gamma irradiation* – *гамма-опромінювання*, *non-pyrogenic* – *апірогенний*, *bioresorbable* – *біорозкладний*, *implant* – *імплантат*, *extension cord* – *подовжувач*, *cystectomy* – *цистектомія*, *adapter* – *адаптер*.

Проте більшість термінів мають більше одного словникового відповідника, для вибору правильного **варіативного відповідника** потрібно

врахувати контекст та галузь, то якої повинен належати термін. Наприклад, у реченні ... - *clinically significant renal, hepatic, cardiac, endocrine, hematologic, autoimmune or systemic disease, which in the physician's judgment, will prevent safe implantation or likely healing* [58].

Термін *heal* у медицині має два значення: *лікувати* та *гоїти* [2, С. 23]. Оскільки в інструкції описується використання виробу (колагенової мембрани) при стоматологічних операціях та імплантації, то кращим варіантом із наявних буде слово *загоювання* (рани після операції).

Use the correctly rated breaker and fuse. There is risk of fire or electric shock [4].

Термін *breaker* є багатозначним. **breaker I** – 1) той, хто ламає (розбиває) 2) порушник (закону і т.ін.) 3) *гірн.* відбійник 4) бурун 5) *тех.* дробарка 6) *ел.* вимикач; переривник 7) *текст.* м'ялка, тіпалка 8) *гідр.* льодоріз; бик (моста) II невеликий бочонок, барильце [4].

Оскільки глобальним контекстом є інструкція з експлуатації електричного приладу (кондиціонера), а у продовженні тексту йдеться про ураження електричним струмом, то очевидно, що найкращим відповідником буде відповідник із галузі електроніки, а саме – *вимикач; переривник*.

У досліджуваних текстах виявлено такі приклади транскодування: *defect* – *дефект* (транслітерування), *matrix* – *матрикс*, *dentist* – *дантист* (змішане транскодування), *membrane* – *мембрана*, *augmentation* – *аугментація*, *cystectomy* – *цистектомія* (адаптивне транскодування).

За допомогою **калькування** було перекладено терміни: *self-diagnosis* – *самодіагностика*, *protective tape* – *захисна плівка*, *resorbable collagen membrane* – *резорбуюча колагенова мембрана*, *demineralized bone matrix* – *демінералізований кістковий матрикс та ін.*

Деякі терміни, для яких не було прямих відповідників, були перекладені **описово**, наприклад: *retained teeth* – *молочні зуби, які вчасно не випали*; *coronal scaling* – *видалення зубного каменю з коронкової частини зуба*; *subgingival scaling* – *зняття каменю під яснами*, *troubleshooting* – *виявлення й усунення несправностей*, *installer* – *сертифікований фахівець з монтажу*, *correctly rated* – *з відповідними номінальними параметрами електроживлення*.

Контекстуальну заміну було застосовано до термінів: *owner's manual* – *інструкція з експлуатації*. **Антонімічний переклад** спостерігаємо у наступному прикладі: *LCD LUMINOSITY BUTTON (OPTIONAL)* *Used to adjust LCD luminosity* [4]. **КНОПКА ВІДКЛЮЧЕННЯ ДИСПЛЕЮ**

(ОПЦІЯ) Використовується для відключення дисплею [65].

Лексичні трансформації застосовуються тоді, коли словникові відповідники того чи іншого слова мови оригіналу не можуть бути використані у перекладі з причин невідповідності з точки зору значення і [1].

Серед лексичних трансформацій, застосованих при перекладі, було помічено: вилучення слова: *dehiscence defect* – *дегісценція*, *oral hygiene routine* – *гігієна ротової порожнини*; додавання слова: *autologous bone* – *аутогенна кісткова тканина*; *wound evaluation* – *оцінювання стану рани*; генералізацію значення слова: *authorized service technician* – *кваліфікований технічний персонал*; конкретизацію значення слова: *authorized personnel* – *кваліфікований фахівець*, *genuine replacement parts* – *запасні частини від виробника*.

Список використаних джерел:

1. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми / В. І. Карабан. – Вінниця: Нова Книга, 2004. – 576 с.
2. Данилюк М. Короткий англо-український медичний словник / Михайло Данилюк. – Нью-Йорк: "Свобода", 1970. – 52 с.
3. ABBYY Lingvo 12 Multilingual. Електронний словник. – ABBYY Software, 2006.
4. AIR CONDITIONER LG A09LHH. OWNER'S MANUAL. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://gscs-b2c.lge.com/downloadFile?fileId=KROWM000522712.pdf>.
5. Resorbable Collagen Membrane For Dental Surgery. Instructions For Use. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.bauschhealth.com>.
6. КОНДИЦІОНЕР ПОВІТРЯ LG A09LHH. ІНСТРУКЦІЯ З ЕКСПЛУАТАЦІЇ. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://gscs-b2c.lge.com/downloadFile?fileId=KROWM000522714.pdf>.